

För komplext för att förstå under en LIA period

Rapport, LIA- II v. 13-17 – 2000
för Kulturverkstan
Sofia Åhrman,
sofia.ahrman@kulturverkstan.net

Ingång

I *Nätverksamhällets framväxt* omtalar Castells staden Bangalore i Indien som ett av de mest ”nya hightech” områdena, med en snabb utvecklad IT industri. Samtidigt är Bangalore en stad i Indien där långt ifrån alla är delaktiga i det nya samhället. Problematiken och spänningsfältet här emellan intresserar mig. Min tanke var att undersöka något projekt som inte var med i ”det nya samhället” och se hur kulturen används som ett redskap för att överleva eller hur den absorberas. Utgångspunkten var EMPACS center (East Parade Malysam Pastorate Charitable Society), i slummen i Bangalore, Indien, där jag skulle göra mitt lärande i arbete.

Mitt fokus kändes fel då jag slungades in i detta center, som visade sig vara mer ett ”social projekt” än vad jag skulle kalla ett kulturprojekt. Här vill jag säga att mitt kulturbegrepp som jag kom dit med, att se hur man arbetade med dans, musik och bild, krockade med den verklighet jag mötte, samtidigt som jag snart insåg att maten som lagades och serverades, faktumet att centret existerar, hur dom arbetar och hur man bemöter varandra i lika hög grad är kultur vilket fick mig att tänka om. Att bara vara, delta och samtidigt iaktta. Jag försökte se på EMPACS struktur, hur man genomfört projektet och vad som driver det vidare, att se hur och vad och i vilket sammanhang centret är och alltså hur man arbetade med kultur.

Efter att insett svårigheten med att genomföra interjuver, bestämma möten och den tunga arbetsbelastningen och min egen vilja att delta blev min metod volontärarbete. Att vara mitt i och försöka fånga upp så mycket som möjligt. Jag arbetade framför allt med de handikappade barnen, målade och arbetade med lera. Bara två av dom som arbetade där, Molly och Lovisa, kan engelska, men tre av de äldre talade engelska, så ibland tog jag med dom i arbetet och som tolkar, men mest talade vi kroppsspråk och log. Centret har få resurser och dåligt med arbetsmaterial, man har nästan inga leksaker etc.

Det är dags att försöka formulera något av all kunskap, alla intryck och tankar som jag fått på min resa. Med denna rapport vill jag ge en bild av min LIA period. Först ger jag lite information och intryck av Bangalore, sen om Molly Abraham, min handledare, därefter berättar jag om EMPACS och som avslutning lite reflexioner.

Om och i Bangalore

1947 blev Indien självständigt från brittiskt styre. Indien är världens största demokrati. Stora förändringar skedde 1991, då Rao, premiärministern tog beslut kring att avreglera och öppna den Indiska ekonomin gentemot omvärlden. BJP, det hindunationalistiska partiet, innehar regeringsmakten sedan 1998. I Indien är man rik (ca 20% äger 80% av Indien) eller fattig och man har också en mycket stor medelklass, så också i Bangalore. Nu är Indien en av världens mest växande ekonomier, vilket blir tydligt i staden. Bangalore är huvudstaden i staten Karnakata. Det är en modern stad, här finns lyxhotell, restauranger – med fantastisk mat, massor av biografier och affärer men också slum och fattigdom. På tre år har Bangalore tre dubblat antal invånare, man är nu nio miljoner. Detta är inte för att Indierna i Bangalore börjar producera fler barn, utanför att fler har flyttat in till denna ”framtidens stad”, många företag, framförallt mjukvaruindustrin lockar. Det är en trafik- och tempofylld mycket stor stad.

Gatorna - på vilka alla tänkbara fordon som motorcyklar, cyklar, bussar och färgstarkt målade lastbilar, auto rickor av märket bajaj, bilar, lyxbilar sida vid sida av det inhemska märket ambassador, människor, kor och hundar trängs- är smutsiga, det luktar av smuts, skit och avgaser. På andra ställen doftar blommor och kryddor. Här kan man byta värld genom att bara ta sig några kvarter bort. Människor ligger eller sitter och tigger utanför de stora fashionabla varuhusen. TV är ett bra exempel på det stora utbud och spänningsfält mellan modernt och traditionellt. Bland de över fyrtio kanaler som man kan (om man har tv) sappa sig fram emellan möts såväl västerländska program (ofta USA producerade tex. "Friends" samt MTV) och traditionella program (som tex inhemska musikkanalen Zee tv, och kanaler där man talar hindi eller lokalspråk). Där emellan pumpas reklam ut till skrålände tamil- och hindimusik, leende vackra indiska kvinnor och en och annan tvål reklam. De som har mobiltelefon talar i den mycket, här stängs dom inte av ens på bion, men många har inte mobiltelefon och köerna till de lokala telefon kioskerna är långa. Man möter västerländskt klädda unga som är ambitiösa, oerhört välutbildade (skolan och universitetet har mycket höga krav på sina studenter), har bra arbeten, längtar efter att bli rika och jag hör flera säga som ett mantra "... if you respect money they will respect you...", vill flytta till USA eller Dubai för att studera eller arbeta ett tag. De flesta som jag talar med vill sen alltid tillbaka till Indien, man är stolt över sitt land och kultur. En annan tydlig bild över hur tradition och modernitet möts, är att här ser jag kvinnor klädda i sahri eller salvira kameez (traditionella kvinnliga klädedräkter) körande motorcykel ensamma (vanligast är annars att bli skjutsad av sin man) på MG road. I staden hittar jag kvinnorna som inte längre tycker det är självklart med arrangerande äktenskap. Det är billigt och enkelt att hitta Internet ställen i Bangalore jämfört med andra mindre byar och städer, där det kostar minst dubbelt så mycket.

Om Dr. Mrs Molly Abraham

Molly, som startade EMPACS 1992, är än idag viktig kraft för EMPACS och därför vill jag ge henne lite utrymme (vilket inte står i paritet till allt hennes arbete och engagemang) som en viktig inblick i hur EMPACS faktiskt startade. Molly är född i Kerela, staten söder om Karnakata, i vilken Bangalore ligger. Hon växte upp i en stor kristen familj i en liten by. 1964-69, när hon var 21 till 26 år studerade hon medicin, arbetade på flertal kommunala och privata kliniker, 1972 gifte hon sig, med Mr Abraham som är präst och lärare, de flyttade till Bangalore, arbetade här, fick två barn, först Ajit sen Lisa, båda friska vid födseln, när Lisa var två månader fick hon hjärnhinneinflammation, fick ej adekvat hjälp och blev därför hjärnskadad. Detta präglar Mollys liv och kamp sen dess. I Indien finns inga direkta institutioner, inget skyddsnät för handikappade, många hamnar på gatan. " There were no experts, no peadiatric neurologist in Bangalore during this time, nor were people aware of how to take care of them, this was 22 years ago... if I wanted something I had to start by my self...", berättar Molly under ett av våra många samtal. Molly brann och brinner för att ändra på detta faktum och för att hjälpa andra svaga grupper i samhället. Hon ordnade seminarier bjöd in experter från andra håll, fick själv möjligheten att bo i USA 1986-88, lärde sig mycket och adopterade vissa idéer och fick stöd av kyrkan hon är aktiv i (East parade church, en

protestantisk kyrka) och fick hjälp av fler som var engagerade i slummen i Bangalore city, så 12 oktober 1992 startade hon centret. Nu är Molly inte lika ofta på centret som i början, de som är där klarar av att sköta ruljansen själva och hennes styrelse uppdrag, arbete med andra projekt, seminarier och kurser tar mycket tid. Hennes hem är öppet för alla, många kvinnor från fattiga hem och slummen, hjälper hon genom att låta äta, bo, arbeta lite. Hemma hos familjen Abraham ringer telefonen hela tiden... Det är Mollys engagemang, drivkraft och kontakter som ligger till grund för centret.

Om EMPACS center (East Parade Malysam Pastorate Charitable Society)

När man tar sig till centret passerar man liv, tält, hyddor och smuts samt ett stort betongbygge av stora tomma hus. Detta väckte frågan hos mig varför de står tomma, trots att de ej var färdig byggt såg det ju betydligt mer bebodigt ut än tälten... det visar sig vara Danida, danska Sida, som en gång byggt dessa. Regeringen tar nu betalt för att folk skall bo där vilket resulterar att dessa står tomma, ingen har råd att bo där.

Väl framme vid centret, i hörnet på en gata, möts jag av tre små byggnader. I en av byggnaderna bor sju gamla i den andra är ett kök och ett litet rum med fyra symaskiner samt den tredje och största byggnaden är salen där alla barn och kvinnor från slummen mest är. Dessa byggnader är byggda runt en mycket liten gård med vattenbrunnen, en gunga och en liten växt odling.

EMPACS center är en NGO (Non government organisation). Ett problem är att få kvalificerad personal, då de som har utbildning kräver god lön vilket EMPACS med sina knappa resurser inte kan erbjuda. Verksamheten bygger därför mycket på volontärarbete. EMPACS startades med en mycket liten verksamhet, 1992, av dr. Molly Abraham. Verksamheten växte och växer än idag består verksamheten av sex delar.

1. Ålderdomshem, "Old age home", där alltså sju gamla tas omhand och bor. Detta på grund av att det sociala systemet bygger på att barnen och familjen tar hand om sina gamla, de som inte har barn eller vars barn flyttat blir därför ensamma och helt utelämnade. Man betalar 1000 rupier i månaden för boendet och mat (=200 svenska kr).
2. Center för handikappade och hjärnskadade barn, "Centre for brain injured children", femton barn mellan 9-14 år, som får arbets träning (genom att göra tidningspappers konvolut och stöpa ljus, som sedan säljs för att få in lite pengar till centret) , viss sjukgymnastik och stimulans genom bla. musik.
3. Ett slags daghem, "Creche", för tjugo till trettio barn från slummen i åldern 2-5 år, vars mammor då kan arbeta vilket är stött av Karnaka state council, man serverar mat och betalar viss lön till några av mammorna som hjälper till.
4. Hantverk och arbetsträning, "Crafts and vocational training", man hjälper kontinuerligt unga slum kvinnor att få jobb genom att träna dom i hemsjukvård och sömnad – efter träningen får dom certifikat som gör att vissa får jobb på syfabriker.
5. Medicinskt, "Medical", man ger fri sjukvårds konsultation en gång i veckan, utbildning och upplysning om hygien, kost hållning, familjeplanering, samt ögon operationer och polio vaccinationer.

6. Seminarier, "Seminars and workshops", för att belysa olika aspekter för och med kvinnorna i slummen bland annat om aids, hantverks workshops, utbildning osv.

Att ha en bred verksamhet och att inte stänga ute någon är EMPACS mål, från början var det bara fyra personer som kom, men "marknadsföringen" sker från mun till mun och allt fler från slummen kommer dit. *Utrymme, arbetskraft och pengar* är svårigheter centret tampas med idag.

Vardagliga inblickar

Jag far med auto richa till familjen Abrahams hus, där väntar jag, sitter tyst, samtalar med Molly, klappar Lisa, lyfter på fötterna så att kvinnan som städar skall komma åt, efter någon timme åker vi, Lisa och jag och ibland Molly, iväg. Vi kommer till EMPACS efter en kvarts bilfärd, då det fortfarande är morgon. Deltar i sång lektionerna tillsammans med alla kvinnor och barn. Ruby, en blind kvinna, håller i det hela, sjunger lokala sånger. Efter det har de andra barnen viss undervisning och jag tar med de handikappade barnen ut och sitter i skuggan, målar och leker. Samtidigt som Lovisa, den enda som arbetade dygnet runt på centret, tog hand om Lisa, som behöver special hjälp hela tiden. De äldre vilar, läser tidningen, Occha och Leishmi lagar all mat och några av kvinnorna syr eller är nyfiket med oss andra.

När vi skall bränna leran, finns inte så mycket att välja på, vi bygger upp en ugn och plockar gamla torkade banan pinnar och kvistar. Dessa brinner alldeles för fort, smattret från leran som bränns låter högljutt. En del av sakerna håller och målas i färger. Lunchen består av ris, olika starka rörer / curry och någon gång ägg eller kyckling. Barnen och kvinnorna äter i stora salen och jag äter med de äldre. Sen diskar vi plåttallrikarna vid brunnen, vilar lite genom att gunga eller bara sitta. Senare på eftermiddagen körs vi alla, kvinnor och barn, till våra hem av Jacob, chauffören, med den slitna och överfulla minibussen, där det sjungs, skrattas och kivas. Stämningen på centret är varm och alla gör ett fantastiskt jobb!

Det som slår mig är att detta framför allt är en liten oas till vilken barnen och de unga kvinnor kan komma och få ett andhål, tex. från deras män som dricker för mycket och ibland misshandlar dem. Likaså ser jag förändringen då vi har besök av olika intressenter, då dras den färggranna gåstränings-brädan fram från det låsta materialrummet, barnen skall uppföra sig och disciplinen är hög... inte den lekfulla stämning som annars råder. Därför ser jag det som att man är beroende av stöd i både ekonomisk form och support.

Struktur och organisation

Egentligen bestämmer dom själva i stor del vad som händer på centret och det är en öppen atmosfär. Man har en ansvarig för varje avdelning, Lovisa sköter det mesta av ruljangsen och eftersom hon talar engelska får hon dessutom ta hand om alla besökare, Susi har hand om skolan, Sam sköter det praktiska och Jakob är chaufför. Man hade en tydlig uppmuntrande anda på centret, alla gjorde det dom var bra på, personliga resurser tillvaratas, dessutom om någon "misskötte sig", drack sprit eller hade problem, sades inte så mycket om det men man markerade ett ogillande fast ändå stöttande.

Men över det handfasta arbetet är organisations strukturen så att det är styrelsen som fattar de formella och ekonomiska besluten. I styrelsen sitter tre från kyrkkommitten, en präst, en från organisationen womens fellowship, Molly och sex andra som är engagerade i EMPACS, sammanlagt består styrelsen av tolv personer och två revisorer, man har möte en gång var tredje månad.

Reflexioner

Samverkan mellan många människors engagemang och hur det ser ut i Indien har tillsammans skapat behovet och centrets liv. Mollys tidiga engagemang, hennes utbildning, socialarbete och hennes kontakter framförallt med kyrkan är en viktig del. Samt sammanhanget som EMPACS befinner sig i, Indien, dess avsaknad av sociala politiska program och ur vilket behovet finns och föds är drivande, man konstruerar eller skapar inte på samma sätt som hemma utan man kan bara plocka upp och ta tag i.

Det finns många saker som fascinerar mig väldigt mycket och det ena är ” *indiens gästfrihet och hjälpsamhet*”, överallt blev jag vänligt bemött, delvis bottnar det i som Jaquin, en kvinna som arbetar som städerska / hemhjälp hos en familj, sa ”...we believe that God is in everyone, so ofcourse I want to give and help...”. Även ” *indiens tålighet*”, -herregud hur står dom ut ibland?, det låter säkert jätte patetiskt men här är inget gnäll, trots att vattenlåset är på, inget vatten idag...man sitter på flisor och spån, man gör det bästa av situationen och utan att bli martyr. Hur starkt *religionen* är integrerad och betydelsefull. Hur man lyckas blanda och leva så nära både hinduer, muslimer, buddister, kristna osv. Trots Indiens alla sidor och stora motsägelsefullhet, variationen av religioner, språk, traditioner, rika, medelklass och fattiga lyckas dom på något sätt. En man jag mötte på ett tåg till Mysore lärde mig knepet ”... you have to be open but also be able to close your eys...”, han menar att för att kunna ta in skall man inte ha färdiga ramar utan släppa helt . Sen måste man stänga av ibland, byta värld för att orka, många medelklass indier gör detta för att överhuvudtaget kunna leva, för att dessa olika värderingar, världar och individer kan existera sida vid sida.

Några ord som har fått lite mer att landa på är *shanti* –frid och *ahisma* –antivåld. Friden finns inom och är lätt att hitta, platserna är många där du kan meditera, bara vara eller dela med andra. Antivåld genomsyrar mycket av det jag har hört och sett, även om jag är medveten om att det är fruktansvärt våldsamt på sina ställen så blev jag skonad från att bevittna något sådant. Däremot en gång när jag var påväg från Chochin till Bangalore var perrongen fylld av beige-gröna poliser vilket gjorde mig orolig först, men en man upplyste mig om att det var PDP (public democrasi parti) som skulle blockera tåget till Bangalore som en markering för att en av deras ledare satt i fängelse, oskyldigt dömd menade dom. Så hördes slagorden och på några minuter var perrongen och rälsen fylld av män som demonstrerade (vilken kontrast, tänkte på våra futtiga 1 maj tåg här hemma...) tåget blev drygt två timmar försenat men ingen våldsamt och utan ett enda batong slag.

Kände mig lugn och lycklig. Jag är fortfarande uppfylld. I detta myller av intryck skall jag hitta EN sak som jag speciellt tänkt på eller lärt mig... Kanske att mycket inte blir som man tänkt sig, men att det blir något, även om det blir något annat istället eller hur komplext allt är och hur många fler frågor som poppar upp eller att vara lugn och lyssna inåt är viktigt eller att

en fri och öppen struktur är helt okej eller vikten av att våga släppa kontrollen eller att hjälpa varandra är den största drivkraften eller motsatt att djungelns lag råder eller att ingen rättvisa finns eller hur korruptionen bara förlamar och förstör eller att reinkarnations tanken är rätt, hur viktig andligheten är. För att förhålla mig objektivt till alla intryck, behöver jag lite mer distans och perspektiv. Om jag någonsin kan förstå... det känns i alla fall för komplext för att förstå under en lia period –för att inte säga en hel livs tid.

Jag vill säga att jag har haft en fantastisk, om än ibland jobbig, LIA period, har mött så många människor och upplevt mycket varav endast en liten del jag har delgett här, så håll till godo tills jag kan berätta mer ☐